

سواد و قفین نامه
و تقسیم نامه آب شست

که بسعی و اهتمام پیکارندگان موقوف علیهم بدقت تمام
تنظیم گردیده است

در دارالکتاب طهران مطبع

در رسید

۱۳۰۶

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تاسیس ۱۳۰۲
شماره ثبت کتابخانه ۱۳۰۲
شماره ثبت کتاب ۱۳۰۲

(۱)

نخل مهر مرحوم ناصرالدین شاه
هو الغریز شاه

مجلس شورای اسلامی
صدر اعظم دولت ایران
عبدالله میرزا آقاخان
مجمع

آنکه منظور نظر همایون و کنون ای معذرت مقرون با اشیاء
رسوم احسان و خیرات و اضمائه آثار ثبوبات و تبرکات سحاب کرم
و نوال ملوکانه چند آنکه بر ساحت آمال انام در فیضان آمد و عیون ممت
و انضال خسروانه بر اقطاع امید خلائی همه آنچه در جریان باشد حکم
ناتس بر صفات خاصان عتبه قدس خداوندی آن خیر کثیر را در نظر شایسته
اندک و بیهوده داریم و با چیز و خیر شماریم و باز نظر ممت بر آن گماریم
که با احسان اکل و انعم و انعام اجل و اہم قلوب ناس امتثال کنیم و تقضیات
ذات اقدس همایون ایسایه کمال رسانیم اگر چه اوقات فرخنده سات
و ساعات مہینت آیات همایون نظیر دای تکلیف الهی و آزادی

نعم مستنهای در اصلاح احوال نام و عباد و انجاح آمال گنایم
 و بلاد عموما و ساکنین دارا بخلافه اباسم خصوصاً مصروف و مفراغ
 و رفاه و راحت آنها را که و دایع حضرت آفرید کارند مستم بر
 همه کار میداریم اما از آنجا که مضمون لاسراف فی الخیر بجا به لا خیر
 فی الاسراف و اما مطمح نظر قدس یونست ننخواهیم که در اعمال نیک عرصه
 همت ماتنک باشد و در یک مرحله درنگ نماید و چون اغلب معاش
 و آداب دین سلیم منوط بکفایت آب و انوسیله بسترین است
 و حصول ثوابت و قنوات قدیمه دارا بخلافه با کثرت و فراوانی
 هر یک از آنها نظر بر تزیین نفوس ناس و تضاعف آبادی اساس
 و احداث مساجد و مدارس و حمامات و عمارات جدید است
 چنانکه باید کفایت برای رفع حوائج مسکین خاصه مالی محلاتی که
 از منسابع قنوات و مجاری میاه قدری دور دست افتاده اند

داشت لهذا در این آوانخسته نشان قفای جدیدی بنام صریح
 دولتخانه را بکلمه جدید همایون خسروانی از جانب غربی دارا کسلافه
 احداث اجماعی شده و بحمد الله تعالی بیش تجد کثرت و فور رسید
 بود محض آسایش و رفاه مردم بموجب همین فرمان واجب الادعا
 همایون بعد از گردش عمارات مبارکه پادشاهی بدین موجب وقف
 مساجد و مدارس و حمامات و محلات شهر فرمودیم که از باب بیفت
 بشانه روز آب قفای مزبوره که عبارت از چهارده طاق باشد و
 بشانه روز مسجد و مدرسه جدید اینها که با تمام جناب فضایل
 نصاب شیخ المشایخ العظام قدوة العلماء الکرام مجتهد الزمان شیخ
 عبدالحسین سلمه الله تعالی تمام رسیده و حمام جدید المنبیا
 جناب فخامت نصاب قدوسی اوده خاص دولت جاوید قرار میسر
 در بار کردن مدار شخص و بیم دولت علیه نظام الملک میرزا کاظمخان

و آنچه در آن حوالی و بانی بیوتات از اغنیای مار و قمار مسلمانان کنسین
 آنخل که موسوم بجله بازار و گذر ملک آباد و عباس آباد است بتولیت
 و امانت شیخ سابق القاب بعد از ایشان بتولیت هر یک از اعم
 علمای عصر که در محله مزبوره ساکن باشند تقسیم و توزیع عادلانه
 ایشان جاری شود و یک شبانه روز دیگر مسجد جامع و بیوتات اغنیای
 و فقرا و آنچه در حوالی آن خانه مقرب الخاقان ^{الملک} سترخ خان ^{الملک} من
 و سایر بیوتات مسلمانان گذر که مستحق بود چه غریبان است بتولیت جناب
 فضایل و فواضل نصاب عمده العلما و العظام شیخ رضا و بعد
 ایشان بتولیت عالیجناب فضایل نصاب شیخ محمد معروف باقازر
 برادرزاده ایشان و مخپین کسی از علمای عصر که امامت مسجد
 جامع با او باشد بالعده تقسیم و جاری گردد و یک شبانه روز بتولیت
 و تولیت جناب فضایل و کمالات اکتساب عمده العلما و العظام

حاجی ملا علی کنی سنده آمده تعالی بگذر موسوم بهفت تن بعد از ایشان
 بتولیت اعلم علمای وقت که در آن گذر ساکن و پیشوای دین مسلمین باشند و خود
 حال و ضرورت مردم تقسیم عادلانه شود و یکشنبه روزه و غیره
 بتوسط و تولیت جناب فضایل نصاب عمده العلماء الاعلام فخر السادات
 الکرام آقا سید صادق مجتهد طباطبائی و استحضار مقرب انخاقان
 حاجی علیخان حاجب آله و له بساجد و خانه های مسلمین محله سنگج عموما
 و خانه مقرب انخاقان خصوصا جاری شود و بعد از ایشان اختار تولیت
 با اعلم و اتقی علمای عصر که ساکن محله مزبوره بوده باشد و شبانه روز
 باقی از بهفت شبانه روز مخصوص خانهای سکنه ارک مبارکه
 سلطانیه و باغات مبارکه پادشاهی و مریضخانه دولتی باشد و
 علیحضرت سلطان عصر و صواب دید یکبار در بار پادشاهی مالی
 ارک و مریضخانه و باغات دولتی و آقعه در خارج شهر تقسیم شود

نظر بر اینکه مقصود از این عمل ثواب و کار با صواب استماع عموم خلق
 و استمرار ثوابات و خیرات است که الی لا بدیعون الله تعالی عابد روزگار
 فرخنده آثار همایون باشد صیغه صحیح شرعیه علیه السلام ششم علی
 کافه بشر ایها در محضر شریع شریف نبوی علیه السلام و التفصیل
 مقرر شده مشروح جاری و واقع گردید و تولیت کل را بر عهده ^{سلطان} ایل حضرت
 عصر قرار دادیم و آب قفای مزبوره را سوای مصارف مقرر مشروح
 از زراعات و باغات و اراضی بطور تحریم ابدی شرعی و کلی ممنوع
 فرمودیم و مقرر مینماییم که ولایات عهد و اخلاف فحشه و صاف سلسله
 جلیله سلطنت عظمی و سلاطین باتکی بر عهد و استبقله که بخواست خداوند
 یگانه رقی و وفق جهان داری بقبضه اقتدار شان تسرار خواهد گرفت
 این احسان ابدی را بشرایط و تفصیلات مقرر شده متداوم و خود را در حضرت
 قدس خداوندی و نیز در خلائق رویند و نیک نام دارند و اجرای

انرا بی بسج تحریف و تغیر بنویسند لغت بود محمد و خود واجب نام
 و باعث مرصعات الهی و خوشنودی حضرت سالت پناهی ^ص شمارند
 و از تبعات خلاف آن در دنیا و آخری خوار و اجتناب نمایند
 مقرر آنکه علمای اعلام و فضلاء ذوی العسره و الاحترام و اسیان ^{طین}
 دین بسین و ناشرین آثار شرع حضرت سید المرسلین علیه ^{السلام} آله الف ^{التحفة}
 الی یوم الدین و حکام و عمال و کلاستر و کدخدایان دارالخلافه ^ن
 از شرح و نشر آن واجب الاذعان بهایون شروح و نسخ جدا بجانیه ^{بقا} مطلقا
 لااصل برداشته در خانواده خود ضبط و صیانت نمایند که خود
 اختلاف آیه از طبقات علمای اعلام و حکام و عمال و کدخدایان سعادت
 فرجام خلفا بعد خلف الی ما شاء الله تعالی رجوع بشروح مطبوعه
 مزبوره نموده مقتضای آن معمول و مرتب از مذات ائمه الله تعالی و
 تصاریف از تحریف آن مدی الدهور کوتاه آید و مردم در ^س

و ز فاه باشند المقر عالیجاان و سبهایکاان مجدت و نجت
 همراان فحامت و مناعت اکبتاان مقربواحنافان مستوفیان عظام
 و کتاب سعادت کتاب خیریت فرجام عطار و اقلام و فقر خایب که
 شرح فرمان مهرلعان همایون اورد و فائز خود مفصلا و مشروحا ثبت و ^{ضبط}
 نموده از شایسته تفسیر و تبدیل مصنون و محروس داشته در غمده شناسند
 عزز فی شهر ربیع الاول ۱۲۶۰ هـ

صورت تفهیمات مفتی آب شاه با مضار علما و معارف

چون سرکار علیحضرت قدر قدرت فو شکست قضا مهابت فریدون شمت گردون

افراسیاب صلابت جمیله سلطوت دارا دربان ملائک پاسبان سکندر شان مشرقی

خدم تار چشم کجیم و شیم شاه شاه حجاجه اسلامیان شاه عدالت کتر السلطان ابن سلطان

ابن السلطان انخافان ابن انخافان سلطان البرین خاقان البحرین ناصرالدین شاه

فاجار آدم اله عسره و خلد اله ملکه و سلطنته کمرسته قات موسومه بغات نایه

از قرار مندرج در مرقعان مبارک بجهت آسایش اهل دار انخلافه طهران صیانتها الله تعالی

عن الحد ثمان وقف بر مساجد و حمام و محلات و خانهای سکنه شهر فرموده اند و از

قرار تفصیل بر یک از محلات و مساجد و خانهای شهر آب برده و مشروط شده و بدو ام

شب کیشنه در در کیشنه مسجد و مدرسه جناب

شریعتیه در محله التبرانی شیخ عبد الحسین سله الله

و حمام نظام الملک و گزین ملک

مدرسه (یا محله)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شب کیشنه در در کیشنه عمارات مبارکه و سکنه

درک سلطان شب کیشنه در در کیشنه شیخ شاکر

و قورخانه و حبه خانه مبارکه

شب شنبه در پنجشنبه مکه عسرا
در پنجشنبه آن مکرر (الرحم الى الله تعالی)

شب چهارشنبه در روز چهارشنبه جاب شمس
سلطان العالی شیخ رضا سلمه الله و جناب

امین الدوله و سکنه کوه غریبان
مکرر (یا سیرج الوضی غفر لمن یا علی الله)

شب هفتم در روز شنبه خانه جاب فخر
حجرت قاضی کز ستمه الله و گزینت
مکرر (الحاج الى الله تعالی)

شب جمعه در روز جمعه جاب قاضی قدوة
وزیرة الفقهاء و المجتهدین آید صدق و جلاله
و خانه عالی و حجرت فخر و مکه شمس
مکرر (یا سیرج الوضی غفر لمن یا علی الله)

دولت ابد مدت قاهره نمایند بنا علیهذا اعلی الجاه حاجی قاجان یاب فراخوانه

ببار که که از قرار سن لازم الاذعان مبارک میراب و متصدی بیان آب

قنات مزبور و محلات دارا خلافت طهران میباید مطابق فرمان جهان مطاع مبارک

گردد شمس و شب شانه در روزان شب بارش نیتان محلات شانه و روزانرا اقرار

فرمان مبارک و وقتنامه صحیح شرعیه با اسم در رسم معتین و مشخص نموده هر یک

از اهل محلات دارا خلافت روز و شب نوبت تقسیم آب خود را دانسته اهل

برگزیده و محله و محلات دارا خلافت به کام نوبت خود تقسیم آب برده خانهای خود را

ان شاء الله تعالی
 فی شهر ربیع الثانی سنه ۱۲۶۶
 در روز دوشنبه ۱۲
 در شهر تبریز
 در محله کهنه بازار
 در خانه کاتب
 در حضور
 در وقت ظهر

شرب نموده در کمال آسودگی مشغول و عاگونی دوام دولت گردون

ضولت قاهره باشند و افراط و تفریطی در تقسیم بردن آب بهم نرسد
 امید چنان است که علماء اعلام و فقهای ذوالجود و الاسترام دارا بخلافتین

تقسیم شده است
 از یعد راجوع بفرمان مبارک و وقف نامه نموده چنانچه خلافی ندارد و بهتر است

خود مزین فرمایند که هر یک از اهل محله یکی از این نسخها را داشته از آن قرار

۱۲۶۶
 در روز دوشنبه شهر ربیع الاول سنه ۱۲۶۶
 در شهر تبریز (عبدالله آقا)

(امار حواشی)

با طبع بنده گان در روز قرار تقسیم زمین
 آب نموده زمین و شش کعبه مراد
 مرمره (یا رفیع الله رجا)

در روز دوشنبه در متن مردم بعد است از تقسیم زمین
 با بر مکتب در آنجا در روز تقسیم زمین
 مرمره (عبدالله رجا)

خانه نموده است که در وقت تقسیم زمین
 در آب نموده حضور داشته سلطان خان صاحب
 در ربیع الثانی ۱۲۶۶ مرمره (عبدالله رجا)

تقسیم آب زمین
 مرمره (حسن)

در قرار شده و موصوفه
 اخرا امارات
 مرمره (عبدالله رجا)

با طبع زمین امارات قرار و ثبت اقرارنامه
 مطابق فرمان طبع به رسم زمین شریعت تبریز
 مرمره (مرتضی حسین)

صورت استخراج

از تقسیم نامه آب شاه در ایام مفتی

شب شنبه روز شنبه (مکنه ارک و عمارت دولتی ارک)

از این شب شنبه بید نهار این
و قورخانه کهنه حق آباد شده

شب یکشنبه روز یکشنبه

از سهم عاریت سلطنتی بموجب
وزان

مسجد و مدرسه مرحوم شیخ عبد

و مقام نظام الملک و کهنه کت آباد

شب دوشنبه روز دوشنبه (گذر مفت تن و خانه حاجی علی)

شب سه شنبه (محمده عباس آباد و توابع آن)

روز سه شنبه (باغ شاهی و قورخانه و حبه خانه مبارکه)

شب چهارشنبه روز چهارشنبه (مسجد جامع و بیوت حوالی آن و خانه های فرخ خان بن امیر و بیوت
گذر کوچه غریبان)

شب پنجشنبه (محمده کرمه غریبان بموجب فرمان علی محمد از سهم عاریت سلطنتی)

روز پنجشنبه (محمده عباس آباد)

شب جمعه روز جمعه (محمده سنگلج و خانه حاج عثمان)

تقسیم آب قنات محمدرکورد در ایام مفتی

شب شنبه (محمده عودلا جان)

روز شنبه - خانه آقای ستونی لهماک
 شب یکشنبه - کوچه باغ ایلچی - روز شنبه - خانهای سقده و کدو مفت
 شب دوشنبه روز دوشنبه - محله عود و لاجان
 شب سه شنبه - محله عود و لاجان
 روز شنبه - عباس آباد کوچه سی حمام خال و خانه زبورچی باشی
 شب چهارشنبه - محله عود و لاجان
 روز چهارشنبه - محله عود و لاجان
 شب پنجمشنبه - محله عود و لاجان
 روز پنجشنبه - محله عباس آباد
 شب جمعه - محله کوچه غریبان
 روز جمعه - خانه حمام سلطه و کدو زورخان

کتابخانه العبد میرزا حسن زرین خط

در مطبعه ناد طبع ملهم حاج عبدالک

۲۰ - ۱ -

طبع درمید

وَجَعَلْنَا فِي الْمَاءِ كَلْبًا حَيًّا

چون از جمله خیرات معصمه و از زمره نبرات مسند است که بهاس زندگ
 هر موجودی منوط و مربوط به وجود است قنات شاه که بهترین آبهای کر و
 نفع آن عمومی و مخجل طهران و تابع آنرا شرب می نماید و خیر آب سطره عدم کفایت
 سلاطین سابقه و به توجیهی آنها بر فائیت ملت قنات نبر و خراب و
 موقوف علیهم مخجل فوق العاده و التماس و حمت بودند که او عهد و
 فوایدت حاد و سلطنت علیحضرت اقدس شاه اسلام نیای
 سلطان ضامن شاه پهلوی ابدتعالی سلطنته حسن نیت و کفایت
 بکانه پادشاه غفور و مودت خواه ملت قنات نبر و زیور طبع آراسته
 شد که تمام موقوف علیهم حقوق حقه خود را دانسته و از پیشگاه اقدس سمانی
 خلدتعالی ملک و سلطان و حقائق حقوق حقه خود را نموده و بیکوشت

و دام ولایت قاهره شغال نشینند

۱۳۲۷

